

¹ студентка 1 курсу магістратури фізико-математичного факультету, ДВНЗ «ДДПУ»

² кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри МНМ та МНІ, ДВНЗ «ДДПУ»

³ кан. фізико-математичних наук, доцент каф. математики та інформатики, ДВНЗ «ДДПУ»

e-mail: chernyan20@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ POWERPOINT В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

У статті розглянуто питання підготовки майбутніх вчителів до використання інформаційних технологій у професійній діяльності. Дано приклад творчого використання пакета PowerPoint, запропонованого для діяльності вчителя.

Ключові слова: презентація, мультимедійна технологія, види презентації.

Постановка проблеми. Комп'ютер і Інтернет сьогодні не є чимось новим для студентів і учнів школи. Тому вчителів та викладачів постійно цікавить питання, як, використовуючи можливості комп'ютера та сучасного програмного забезпечення, підвищувати рівень викладання свого предмету.

Використання нових інформаційних технологій у навчанні, наприклад, географії, англійській мові, історії є одним з найважливіших аспектів вдосконалення та оптимізації навчального процесу, збагачення арсеналу інструментів та прийомів, які дозволяють урізноманітнити форми роботи і зробити уроки цікавими, пам'ятними для учнів. Наявність комп'ютерів, електронних матеріалів, підручників і енциклопедій дає змогу вчителям модернізувати процес навчання. Інформаційні технології дозволяють зробити навчання індивідуальним відповідно до темпів та глибини курсу. Такий підхід дає бажаний результат, оскільки створює умови для успіху навчання кожного учня, викликаючи позитивні емоції та мотивуючи їх до навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Беручи до уваги велику кількість програмних продуктів, їх використання у викладанні відповідних навчальних дисциплін дуже важке. Перш за все, це стосується відсутності методичного супроводу: більшість програмних засобів створюються для розваг. Насправді вчитель, бажаючи використовувати такі програмні продукти, змушений налаштовуватися на них, виконувати велику роботу для їх грамотного використання. Одним з розповсюджених способів використання комп'ютера в навчанні є використання програми Microsoft PowerPoint. З його допомогою вчитель має можливість ефективно використовувати комп'ютер як засіб організації навчального процесу [2].

В.Н. Могильова зазначає: «Як і при впровадженні будь-якого іншого засобу навчання, виникає ряд проблем, пов'язаних з психолого-педагогічними умовами застосування комп'ютера в процесі навчання. У той же час комп'ютер дає такі можливості інформаційного забезпечення навчального процесу, яких досі ніколи не було. Виникає серйозна багатоаспектна проблема вибору стратегії впровадження комп'ютера в навчання, яка дозволила б використовувати всі його переваги і уникнути втрат, що впливають на якість педагогічного процесу і які зачіпають розвиток основних сфер людини» [1].

Мета дослідження. Дослідження позитивних і негативних моментів при роботі вчителів та викладачів з редактором презентацій Microsoft PowerPoint. На конкретному прикладі підготовки вчителя до уроку розглянути можливості програмного засобу.

Виклад основного матеріалу. Мультимедійні технології — це не традиційна система, це абсолютно інший навчальний процес, який повинен гарантувати розвиток комунікативних, творчих і професійних знань, необхідність особистого вдосконалення і постійної самоосвіти. Зокрема, систематичне використання комп'ютера, а саме мультимедійних презентацій допомагають підвищити якісний рівень наочності, підвищити її продуктивність, логічну побудову та структурування навчального матеріалу, що значно підвищує рівень сприйняття інформації слухачами. Середовище PowerPoint призначене для створення та редагування презентацій. Воно поєднує в собі текст, графіку, анімацію і дозволяє створювати привабливий продукт для слухачів. За його допомогою можна зручно та швидко підготувати навчальний матеріал, легко створити анімований слайд, швидко виконати різні форми оцінки пізнавальної діяльності та багато іншого.

Презентації, підготовлені пакетом Microsoft Office з використанням анімації та інтерактивних елементів, забезпечують якісно новий рівень подання інформації. Підтримка аудіо дає можливість розробки сюжету гри в PowerPoint, має великий вплив на емоційне сприйняття учнів, сприяє глибшому вивченню навчального матеріалу. На кожному уроці викладач вирішує ряд психолого-педагогічних завдань. Дозволяє утримувати увагу під час заняття, залучати чуттєве та емоційне сприйняття, уяву та кмітливість учнів.

Мультимедійна технологія — це технологія, яка дозволяє за допомогою комп'ютера інтегрувати, обробляти і водночас відтворювати різноманітні типи сигналів, різні середовища, засоби і способи обміну даними, відомостями.

Основними перевагами мультимедійних технологій вважається розширення можливостей, вдосконалення методів доступу до матеріалів, більша наочність опановуваного матеріалу. Мультимедійні технології широко застосовуються в освіті та у практичній роботі спеціалістів різних галузей.

Залежно від способу реалізації на комп'ютері розрізняють такі види презентацій: зі сценарієм, інтерактивні та автоматичні.

Презентація зі сценарієм

Презентація зі сценарієм — це традиційна презентація зі слайдами, доповнена засобами показу кольорової графіки й анімації з виведенням відеоматеріалу на великий екран або монітор. У ній є можливість під час показу вносити зміни у процес демонстрації, а також використовувати титри, що рухаються по екрану і містять додаткові пояснення.

Анімаційний текст у поєднанні з анімаційними діаграмами, графіками та ілюстраціями дає змогу зосередити увагу слухачів на основному і сприяє кращому запам'ятовуванню інформації. Озвучує матеріал, як правило, сам ведучий.

Презентація зі сценарієм є найпоширенішим видом мультимедійних презентацій.

Інтерактивна презентація

Інтерактивна презентація — це діалог користувача з комп'ютером, під час якого користувач приймає рішення, який матеріал для нього важливий, і за допомогою миші або натисненням на клавіші вибирає на екрані потрібний об'єкт. По тому комп'ютер видає інформацію, на яку надійшов запит.

Усі інтерактивні презентаційні програми керують подіями. Це означає, що коли відбувається певна подія (натиснення на клавішу, позиціонування курсора на екранний об'єкт тощо), програма виконує відповідну дію.

Інтерактивна презентація дає змогу відшуковувати потрібну інформацію, заглиблюючись у неї настільки, наскільки це було передбачено розробником презентації. Наприклад, користувач починає вивчати певний товар із відображеної на екрані загальної характеристики. Потім, клацнувши мишею на гіперпосиланні, кнопки або значку він має змогу детальніше ознайомитися з відомостями про конкретний предмет, що його цікавить.

Інформацію тут можна подавати графічно, у текстовому вигляді, за допомогою анімації або відеокліпів, як читання тексту «від автора» з використанням звукових ефектів, у вигляді різноманітних поєднань усіх елементів.

Інтерактивна презентація здатна легко захоплювати увагу користувача і тривалий час підтримувати його зацікавленість матеріалом.

Автоматична презентація

Автоматична презентація — це закінчений інформаційний продукт. Його можна перенести на відеоплівку, дискету, компакт-диск і розіслати потенційним споживачам.

Як і кожна програма, PowerPoint має позитивні і негативні сторони використання.

Традиційно вважається, що використання в навчальному процесі технології, засновані на впровадженні досягнень науково-технічного прогресу обов'язково сприяє ефективності запам'ятовування матеріалу. Зокрема, фіксується активізація навчального процесу за рахунок підвищення наглядності, можливості співставлення логічного і образного способів засвоєння [3].

Що може бути наслідком відсутності позитивного ефекту від введення PowerPoint в систему вивчення матеріалу? При повсякденному вживанні цієї технології істотно змінюється функція вчителя: з основного джерела інформації, на якому було сконцентровано увагу аудиторії, лектор перетворюється на статиста — перемикача кнопок. Р. Крейг говорить, що при звичному викладі матеріалу взаємозв'язок вчителя і аудиторії включала зоровий контакт і емоційну складову, які практично зникли в наслідок використання нової технології, тому що увага лектора зосереджена на перемиканні слайдів, а учні зосереджені на списуванні інформації з екрану і нерідко ігнорують коментарі викладача [4]. Д. Шоллкросс говорить, що «використання PowerPoint не дає плюси в порівнянні з звичними заняттями», до того ж формат слайд-шоу зводить до мінімуму можливість дискусії з класом, об'єднує навчальний процес і формує у аудиторії «ілюзію перегляду художнього фільму». Автор засвідчує, що електронні презентації на заняттях з технічних дисциплін малоефективні. З останньою думкою можна не погодитися тому, що схеми експериментів і модельних установок зручніше представляти на слайдах, але формули, а також пояснення до них, дійсно, набагато ефективніше здійснювати традиційним способом [5].

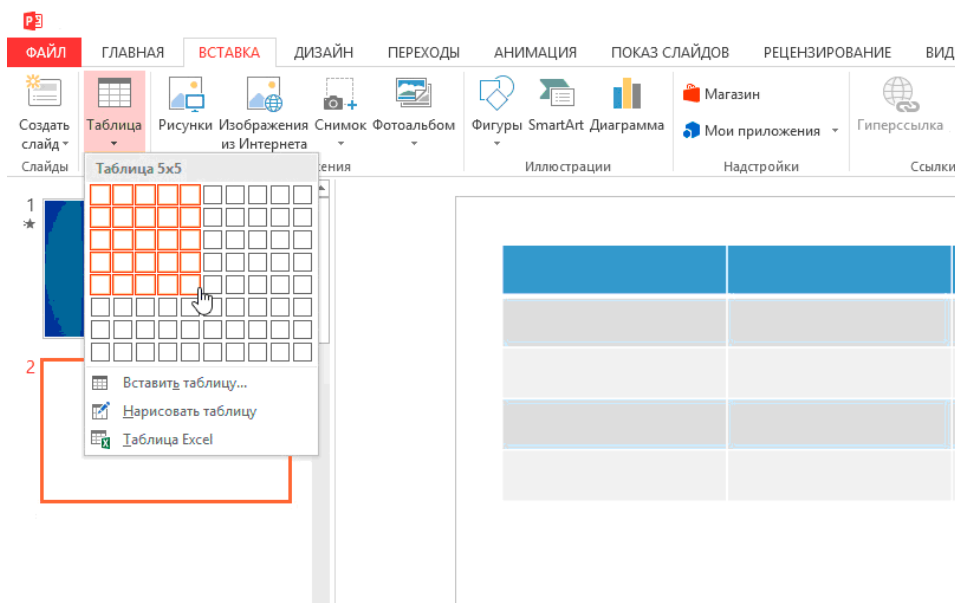
Microsoft PowerPoint — найпопулярніша програма для створення презентацій. Використовування PowerPoint досить різноманітне. Це і слайди з тезами доповіді, і слайди з зображеннями, що формують емоційне сприйняття доповіді, інтерактивні слайди для самостійного використання створення тестів.

Даний ряд можна продовжувати. У будь-якого доповідача, який застосовує в своїй роботі презентації, є арсенал власних прийомів використання програми для їх створення. Але ми розглянемо деякі прийоми, які рідко ким використовуються, а саме створення ігор, вікторин, тестів.

Завдяки сучасним технологіям ви буквально за 10-20 хвилин можете створити вікторину на зразок «Свої гри» і зіграти в неї з учнями для закріплення вивченого матеріалу.

I ЕТАП.: Створюємо ігрове поле.

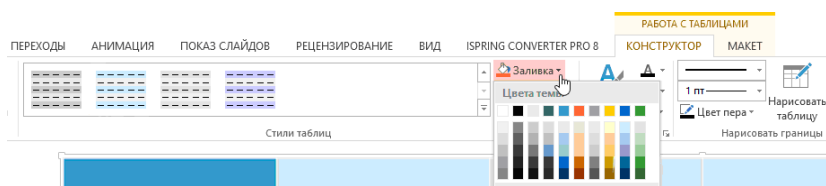
1. Відкрийте PowerPoint і створіть нову презентацію.
2. На вкладці *Дизайн* оберіть необхідну тему оформлення.
3. Створіть новий слайд і додайте на нього таблицю (*Вставка* → *Таблиця*).

4. Створіть таблицю з п'ятьма колонками і п'ятьма рядками.
5. Треба збільшити розмір таблиці, щоб вона зайняла весь слайд, і заповніть клітинки.

ГЕОГРАФІЯ	<u>200</u>	<u>400</u>	<u>600</u>	<u>800</u>
БІОЛОГІЯ	<u>200</u>	<u>400</u>	<u>600</u>	<u>800</u>
АСТРОНОМІЯ	<u>200</u>	<u>400</u>	<u>600</u>	<u>800</u>
ІСТОРІЯ	<u>200</u>	<u>400</u>	<u>600</u>	<u>800</u>
ДАВНЬО-ГРЕЦЬКІ МАТЕМАТИКИ	<u>200</u>	<u>400</u>	<u>600</u>	<u>800</u>

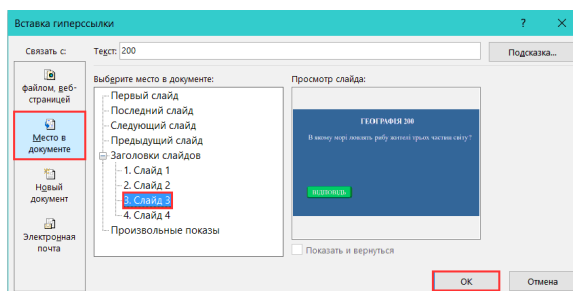
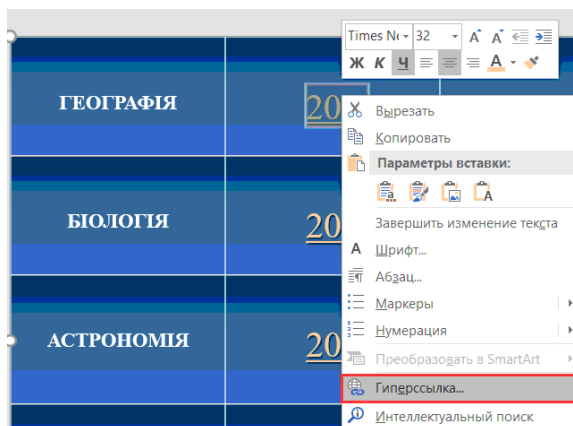
6. Змініть колір ігрового поля, щоб воно ще більше було схоже на оригінальне поле зі «Своєї гри». Для цього виділіть таблицю і натисніть Заливка на панелі інструментів в розділі *Стили таблиць*.

Коли ви виконаєте всі кроки, ігрове поле буде виглядати приблизно так:

ГЕОГРАФИЯ	<u>200</u>	<u>400</u>	<u>600</u>	<u>800</u>
БИОЛОГИЯ	<u>200</u>	<u>400</u>	<u>600</u>	<u>800</u>
АСТРОНОМИЯ	<u>200</u>	<u>400</u>	<u>600</u>	<u>800</u>
ІСТОРІЯ	<u>200</u>	<u>400</u>	<u>600</u>	<u>800</u>
ДАВНЬО-ГРЕЦЬКІ МАТЕМАТИКИ	<u>200</u>	<u>400</u>	<u>600</u>	<u>800</u>

В таблиці створюємо до кожного з питань гіперпосилання.

Так треба зробити з кожним питанням.

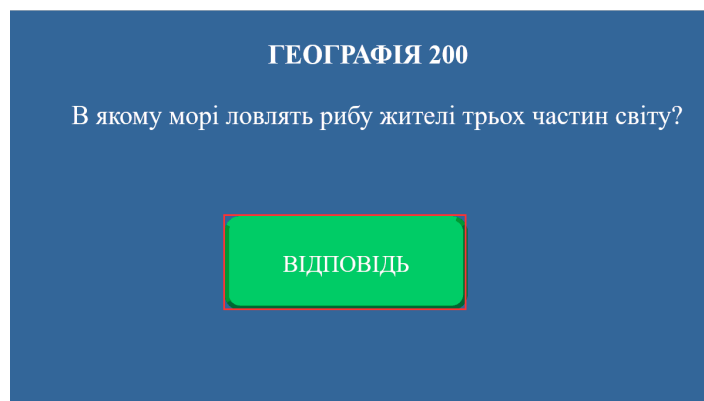
II ЕТАП: Макети слайдів.

У кожного слайда в PowerPoint є свій макет. Наприклад, Титульний слайд або Тема і об'єкт.

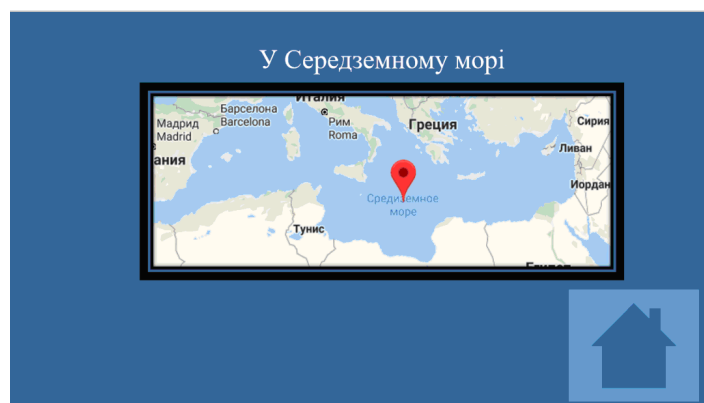
Ви можете вибрати необхідний макет, кликнувши правою кнопкою миші на зменшене зображення слайда в лівій частині екрана.

В основному будуть слайди двох типів:

Слайд з питанням. На ньому буде розміщений текст питання і кнопка **Відповідь** для перевірки правильності відповіді гравця.

Слайд з правильною відповіддю. На ньому буде міститися відповідь на питання і кнопка **Додому**, ведуча назад на ігрове поле.

III ЕТАП: Додаємо інтерактивні питання.

Додайте зображення до питань

Просто перетягніть будь-яку картинку в презентацію з папки на вашому комп'ютері. Найкраще використовувати зображення у форматі PNG з прозорим фоном. Або перейдіть на вкладку **Вставка**, натисніть **Малюнки** (або Зображення з інтернету), щоб додати зображення, яке доповнює питання (або покликане спантеличити учасників).

Додайте музику і налаштуйте автозвучання

Перетягніть аудіофайл на слайд або натисніть **Вставити** → **Аудіо**.

Висновки і перспективи подальших досліджень у цьому напрямі. Отже, можна сказати, що використання сучасних технологій (а саме PowerPoint) суттєво впливає на форму проведення занять, так і на роль вчителя в цьому процесі. В результаті, саме від нього залежить, чи вдасться досягти бажаного ефекту від навчання, так як будь-яка технологія — лише інструмент, яким потрібно навчитися користуватися належним чином.

Література

1. Могилёва В.Н. Психофизиологические особенности дошкольника и их учет в работе с компьютером. – М.: Академия, 2007. – 240 с. <https://epdf.tips/-619d8200418a3f0a6cbd5b09a537b2914108.html>
2. Пушкарева Е.В. Эффективность использования презентаций Power Point в преподавании [Электронный ресурс] // Всероссийский интернетпедсовет. – [Цит. 2005, 29. сентября].
3. Сумина Г.А., Ушакова Н.Ю. Использование мультимедийных технологий в учебном процессе вуза // Успехи современного естествознания, 2007.– №5.– С.142-143.
4. Craig R. PowerPoint presentation technology and the dynamics of teaching //Innovations in Higher Education. 2006.–V.31.–P.147-160).
5. Shallcross D. Lectures: electronic presentations versus chalk and talk – a chemist’s view //Chemistry Education Research. 2007.–N.8.– P.73-79.
6. Гуревич Р.С. Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній професійній освіті / Р.С. Гуревич, М.Ю. Кадемія // Теорія і методика професійної освіти. – 2011. – № 1. – С. 1–9.
7. Жалдак М.І. Комп’ютерно-орієнтовані системи навчання – становлення і розвиток // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 2: комп’ютерно-орієнтовані системи навчання: Зб. наук. праць – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова., 2010. – №9 –С.3-9.

Chernyakova Y.V., Turka T.V., Stopkin A.V.

Donbas State Pedagogical University, Slovians’k, Ukraine.

Use of PowerPoint opportunities in educational process

The article is devoted to the issues of preparing future teachers for the use of informational technologies in their professional activities. An example of the creative use of PowerPoint proposed for the teacher’s activity is given.

Keywords: *presentation, multimedia technology, presentation types.*